

FACULTY OF LAW
AND ADMINISTRATION

Zadania dla metropolii w kontekście polityk UE

dr Maciej Kruś LL.M.

Adam Mickiewicz University in Poznań

Stara karta Lipska

Przyjęta w Lipsku, w dniach 24-25 maja 2007

Główny cel „promowanie zintegrowanego rozwoju
obszarów miejskich”

Pakt Amsterdamski

- Przyjęty 30 maja 2016 w Amsterdamie
- Ustanowił tzw. Agendę Miejską dla UE
- Określa 12 polityk wspólnie opracowanych i wdrażanych przez miasta UE
- Nie wprowadzana nowych aktów prawnych, służy poprawie wykorzystania istniejących instrumentów

Nowa Karta Lipska

- Przyjęta 30 listopada 2020 w Lipsku
- Podpisana została przez ministrów odpowiedzialnych za sprawy miejskie
- Polskim sygnatariuszem był wiceminister funduszy i polityki regionalnej

Konkluzje przyjęte 17.12.2020 r. przez Radę UE ds. środowiska

Wezwanie do Komisji, Państw Członkowskich, lokalnych i regionalnych władz, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Regionów oraz Europejskiego Komitetu Ekonomicznego i Socjalnego, oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego do wspierania realizacji Agendy Miejskiej zgodnie z zasadami strategicznymi określonymi w Nowej Karcie Lipskiej i zasadami proporcjonalności i pomocniczości

Status Prawny Nowej Karty Lipskiej

Jest to deklaracja polityczna, nie jest soft law

Przyjęta na nieformalnym spotkaniu ministrów z krajów członkowskich Unii Europejskiej

Postanowienie mają być wdrożone w politykach krajowych

Wskazuje także na konieczność stanowienia nowego prawa

Główny cel Nowej Karty Lipskiej

„Transformacyjna siła miast”

W efekcie Zielonego Ładu Europa ma się stać pierwszym na świecie neutralnym klimatycznie kontynentem

Najważniejsze postanowienie Karty

„Za rozwój obszarów miejskich odpowiadają – w odpowiednim kontekście krajowym - **władze lokalne**, w których osoby decyzyjne ustalają wytyczne strategiczne i wyznaczają działania dla całego obszaru miejskiego.”

Najważniejsze postanowienie Karty

„Dostosowanie polityk miejskich do codziennego życia mieszkańców wymaga od miast **współpracy** i koordynacji ich polityk i instrumentów dotyczących m.in. mieszkalnictwa, obszarów budownictwa komercyjnego, mobilności, usług, zielonej i błękitnej infrastruktury, obiegu materiałów, lokalnych i regionalnych systemów żywnościowych i dostarczania energii **z otaczającymi je obszarami podmiejskimi i wiejskimi.**”

Najważniejsze postanowienie Karty

Zrównoważony i stabilny rozwój obszarów miejskich jest osadzony **w kontekście regionalnym lub metropolitalnym** i oparty o kompleksową sieć funkcjonalnych współzależności i partnerstw

Trzy poziomy przestrzenne Miast Europejskich

- Poziom lokalny
- Poziom dzielnic
- Poziom metropolitalny

Miasta potrzebują:

Ram prawnych na wszystkich poziomach administracyjnych i politycznych, opartych o zasadę partnerstwa i stanowiących **część systemu zarządzania wielopoziomowego**;

– **Możliwości inwestycyjnych** wygenerowanych w ramach ich własnych dochodów, subwencji na poziomie krajowym i regionalnym, a także dofinansowania w ramach określonych programów europejskich, krajowych i regionalnych;

– **Odpowiednio wykształconych pracowników**, wystarczająco dobrze wykształconych i wykwalifikowanych, aby nadążać za przyszłymi wyzwaniami oraz szeroko rozumianymi trendami technologicznymi i społecznymi. Władze lokalne powinny integrować różne polityki i plany sektorowe oraz promować i zarządzać kompleksowymi, partycypacyjnymi i oddolnymi procesami;

– **Możliwości kierowania i kształtowania** infrastruktury, usług publicznych i dobrobytu mieszkańców. Dotyczy to usług zdrowotnych, opieki społecznej, edukacji, kultury, dostaw wody i energii, gospodarki odpadami, transportu publicznego, sieci cyfrowych, systemów informatycznych oraz przestrzeni publicznych, a także zielonej i błękitnej infrastruktury. Ponadto, do kluczowych elementów wszystkich polityk miejskich należy zapewnienie bezpiecznych, zdrowych, przystępnych cenowo, dobrze zaprojektowanych i odpowiednich lokali mieszkalnych.

Wybrane zadania z karty

**Zmniejszenie zjawiska zajmowania gruntów,
nadanie priorytetu odnowie i kompleksowej
rewitalizacji obszarów miejskich, w tym
zagospodarowaniu terenów przemysłowych w
celu ograniczenia powierzchni gleb zasklepionych**

Wybrane zadania z karty

Odtwarzania zagrożonych ekosystemów
i bytujących w nich gatunków, a także stosowania
rozwiązań opartych na zasobach przyrody w
przypadkach, w których możliwe jest przeciwdziałanie
ekstremalnemu zjawiskom pogodowym za pomocą
wysokiej jakości zielonej
i błękitnej infrastruktury.

Wybrane zadania z karty

Działania na rzecz **gospodarki o obiegu zamkniętym**

Efektywniejszy model zarządzania odpadami w ramach metropolii oraz związków między gminnych

Wybrane zadania z karty

Polityka mieszkaniowa związana z niedoborem
dostępnych cenowo mieszkań w miastach

Budownictwo mieszkaniowe oraz przeciwdziałanie
spekulacji gruntami

Wybrane zadania z karty

Walka z globalnym ociepleniem po przez zwiększanie efektywności energetycznej oraz dostosowywanie budynków do zmian klimatu, oraz dążenie do ich neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla, czy po przez przygotowywanie planów dla instalacji OZE

Wybrane zadania z karty

Tworzenie transportu miejskiego który jest efektywny, **neutralny pod względem emisji dwutlenku węgla**, bezpieczny i multimodalny. Transport publiczny powinien być dostępny, przystępny cenowo, czysty, bezpieczny i atrakcyjny dla wszystkich.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków

Państwa członkowskie muszą określić minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej

Państwa członkowskie muszą stosować system certyfikacji charakterystyki energetycznej.

**ENERGOOSZCZĘDNOŚĆ
BUDYNKÓW**

2018

Budynki będące własnością władz publicznych i użytkowane przez nie powinny osiągnąć poziom niemal zerowego zużycia energii do 31 grudnia 2018 r., a inne nowe budynki do 31 grudnia 2020 r.

Państwa członkowskie mają za zadanie opracować długoterminowe strategie renowacji w celu wsparcia budynków mieszkalnych, tak aby do 2050 r. stały się one budynkami wysoce energooszczędnymi i niskoemisyjnymi.

Budynki mają zasadnicze znaczenie dla unijnej polityki efektywności energetycznej, ponieważ odpowiadają za prawie 40 % zużycia energii końcowej.

**Krajowy plan na rzecz energii
i klimatu na lata
2021–2030**

Założenia i cele oraz polityki i działania

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

ZALECENIA

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2019/786

z dnia 8 maja 2019 r.

w sprawie renowacji budynków

(notyfikowana jako dokument nr C(2019) 3352)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

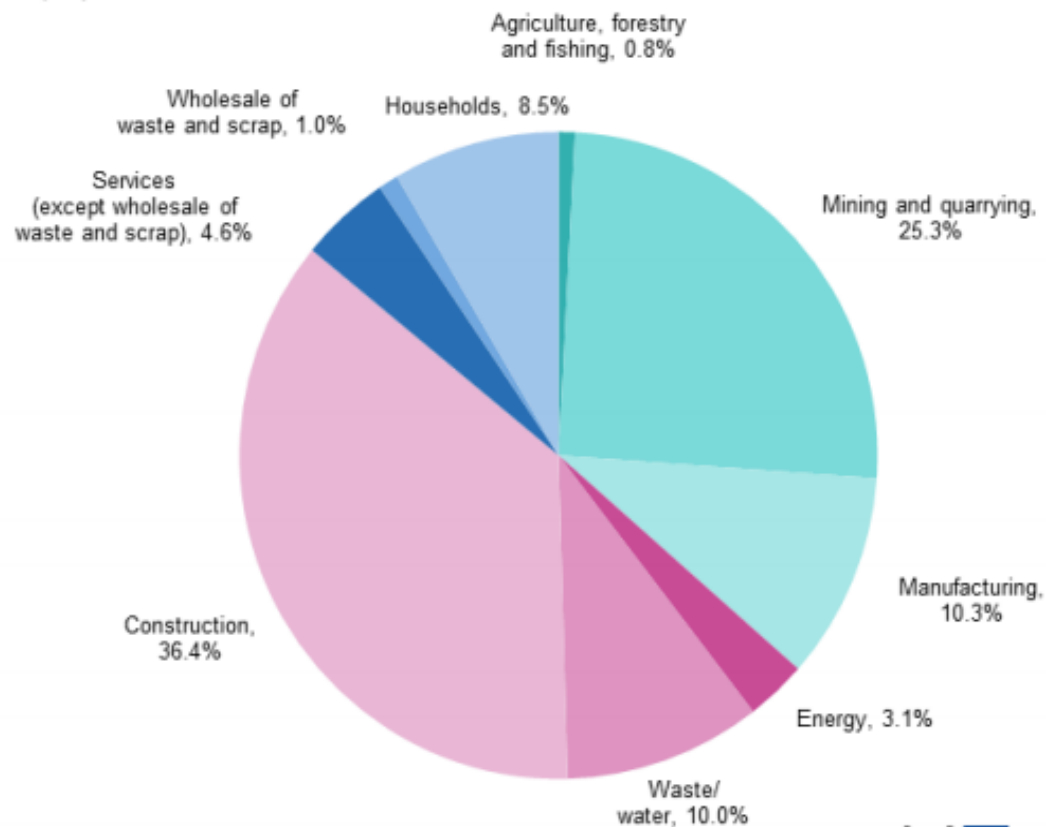
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG

- (1) Przepisy państw członkowskich wymagają, by obiekty budowlane były projektowane i wykonywane w sposób niezagrażający bezpieczeństwu ludzi, zwierząt domowych ani mienia **oraz niewywierający szkodliwego wpływu na środowisko.**
- (55) Podstawowe wymaganie dotyczące obiektów budowlanych, odnoszące się do zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych, powinno uwzględniać w szczególności możliwość **recyklingu obiektów budowlanych oraz wchodzących w ich skład materiałów i części po rozbiórce, trwałość obiektów budowlanych i wykorzystanie w nich przyjaznych środowisku surowców i materiałów wtórnych.**
- (56) W celu przeprowadzenia oceny zrównoważonego wykorzystania zasobów i wpływu obiektów budowlanych na środowisko należy, w miarę możliwości, stosować deklaracje środowiskowe wyrobów.

Waste generation by economic activities and households, EU-28, 2016

(%)

Source: Eurostat (online data code: env_wasgen)

eurostat

Tabela 1.

Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2017 r.

Table 1.

Waste generated and landfilled (accumulated) so far according to section of the Polish Classification of Activities in 2017

Wyszczególnienie Specification	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during year						Odpady dotych- czas skła- dowane (nagroma- dzone) Waste landfilled (accumu- lated)
	ogółem grand total	poddane odzyskowi ^a recovered ^a	unieszkodliwione ^a disposed ^a		przekazane innym od- biorcom ^b transferred to other recipients ^b	magazy- nowane czasowo tempora- rily stored	
			razem total	w tym składowa- ne ^c in which landfil- ling ^c			
w tysiącach ton in thousen tonnes							
OGÓŁEM TOTAL	113793	55842	53411	48395	3313	1227	1736515
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	62268	23230	38431	38037	323	284	800529
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	26167	19706	5345	3420	554	562	268318
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	16911	9294	6855	6587	577	186	296756
Dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami, rekultywacja Water supply; sewerage; waste management and remedia- tion activities	4799	2112	2485	72	66	136	339050
Budownictwo Construction	2895	1061	7	6	1782	45	-
Pozostałe sekcje Other sections	753	440	288	272	11	14	31862

^a We własnym zakresie przez wytwórcę oraz przekazane innym odbiorcom odpowiednio do procesów odzysku/unieszkodliwiania (w tym składowania) ^b Nieznany kierunek zagospodarowania odpadów.

^a By waste producer on its own and transferred to other recipients respectively for recovery disposal (in which landfilling). ^b Unknown direction of waste management.

GUS

dr Maciej Kruś
mkrus@amu.edu.pl

**FACULTY OF LAW
AND ADMINISTRATION**